

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **M. Y.**, zastoupeného Organizací pro pomoc uprchlíkům, opatrovníkem se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2007, č. j. OAM-10-702/LE-06-07-2007, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2008, č. j. 2 Az 86/2007 – 8,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „stěžovatel“) ze dne 21. 12. 2007, č. j. OAM-10-702/LE-06-07-2007, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana dle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Městský soud v řízení o žalobě vydal dne 6. 5. 2008 usnesení č. j. 2 Az 86/2007 - 8, kterým věc postoupil k vyřízení Krajskému soudu v Praze s odkazem na ust. § 7 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a na ust. § 32 odst. 4, větu druhou, zákona o azylu.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, jako důvody označil skutečnosti uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy *nezákonnost spočívající*

v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Má za to, že městský soud nerozhodoval podle platné a účinné právní normy. Novela zákona o azylu, zákon č. 379/2007 Sb., nenabyla účinnosti dne 5. 12. 2007, jak uvádí ve svém usnesení městský soud, ale až dne 21. 12. 2007, tedy dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů (čl. XIV zákona č. 379/2007 Sb.). Dle čl. IV citovaného zákona, nazvaného „Přechodné ustanovení“, *řízení, která nebyla pravomocně skončena do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.* Toto ustanovení ale městský soud podle stěžovatele nerespektoval a v rozporu s ním své rozhodnutí o místní příslušnosti opřel o aplikaci ustanovení nového znění § 32 odst. 4 zákona o azylu. Stěžovatel považuje postup soudu za neodůvodnitelný a nerespektující zákon. Právní teorie přitom jednoznačně popisuje nutnost postupu podle účinné právní normy a stejně tak je nezpochybnitelná povinnost orgánu aplikujícího normu ověřit prostorovou, osobní a časovou působnost (účinnost) normy. Městský soud výše uvedené povinnosti podle stěžovatele nedostál, čímž se rovněž dostal do rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která s úpravou v přechodných ustanoveních spojuje řešení kolize mezi starou a novou právní úpravou (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, č. j. 1 Azs 55/2006 - 60, usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 10. 10. 2007, č. j. Nad 13/2007 - 39). Soud měl podle názoru stěžovatele postupovat podle zákona o azylu ve znění účinném před 21. 12. 2007, kdy místní příslušnost soudu byla tímto zákonem určena následovně: *„K řízení o žalobě je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu.“* A protože se v den podání žaloby, tj. 28. 12. 2007, žalobce nacházel v přijímacím středisku pro žadatele o azyl tranzitního prostoru mezinárodního letiště Praha – Ruzyně, je podle názoru stěžovatele místní příslušnost Městského soudu v Praze nezpochybnitelná.

Stěžovatel rovněž poukazuje na skutečnost, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy (§ 104a s. ř. s.), neboť ve věci jde o zásadní pochybení městského soudu, které mělo zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39). Městský soud v Praze podle stěžovatele nepostupoval v souladu se zákonem, když v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu aplikoval nové znění zákona o azylu, navíc nesprávně označeného jako zákon o mezinárodní ochraně a s nesprávným údajem o nabytí účinnosti tohoto zákona, i když v přechodných ustanoveních novely zákona o azylu provedené zákonem č. 379/2007 Sb. je stanoveno, že započatá řízení se dokončí podle dosavadních předpisů. Postupem soudu došlo k zásadnímu právnímu pochybení, které zakládá důvod přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu výše citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu. Ze všech výše uvedených důvodů proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve azylu), Nejvyšší správní soud se nejprve musel zabývat otázkou, zda předmětná podaná kasační stížnost není ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

Vymezením institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. Zde Nejvyšší správní soud odkázal na svou primární funkci vrcholného soudního orgánu ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví, a to zajištění jednoty a zákonnosti rozhodování soudů ve správním soudnictví (ust. § 12 odst. 1 s. ř. s.). Při plnění svých povinností se pak Nejvyšší správní soud snaží o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. V uvedeném rozhodnutí se ke střetu těchto dvou zájmů uvádí: *„Ryze formální důraz často kladený na dosažení spravedlivého výsledku řízení (ve smyslu jeho procesní bezvadnosti) ve svých důsledcích výrazně oslabuje právní jistotu a tedy i efektivitu práva.“* Institut nepřijatelnosti činí z kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany mimořádný opravný prostředek omezený na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost je dle ust. § 104a s. ř. s. přípustná pouze tehdy, pokud rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. Tyto závěry Nejvyšší správní soud opírá i o konstantní judikaturu Ústavního soudu (viz např. náleze ze dne 13. 11. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01, *Sbírka nálezů a usnesení*, sv. 24, str. 222-223; obdobně též náleze ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, *Sbírka nálezů a usnesení*, sv. 31, str. 149): *„[...] žádný právní řád není a nemůže být z hlediska soustavy procesních prostředků k ochraně práv, jakož i z hlediska soustavy uspořádání přezkumných instancí, budován ad infinitum. Každý právní řád přináší a nutně musí přinášet i určitý počet chyb. Účelem přezkumného, resp. přezkumných řízení může být reálně takováto pochybení aproximativně minimalizovat, a nikoliv beze zbytku odstranit. Soustava přezkumných instancí je proto výsledkem poměřování na straně jedné úsilí o dosažení panství práva, na straně druhé efektivy rozhodování a právní jistoty. Z pohledu tohoto kritéria je zavedení mimořádných opravných prostředků, čili prodlužování řízení a prolomení principu nezměnitelnosti rozhodnutí, která již nabyla právní moci, adekvátní toliko v případě důvodů výjimečných.“* V dalším textu již zmíněného rozhodnutí ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, Nejvyšší správní soud vykládá neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Dle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

- 1) *Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;*
- 2) *Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;*

- 3) *Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;*
- 4) *Kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud „a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva“.*

Specifickou otázkou v souvislosti s institutem nepřijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany dle ust. § 104a s. ř. s. je posouzení, zda lze přijatelnou shledat kasační stížnost podanou správním orgánem. Otázka přijatelnosti takové kasační stížnosti by neměla být sporná, pokud správní orgán opírá její důvody o skutečnosti uvedené v předchozím výčtu pod body 1) – 3). Existence a tvorba jednotné judikatury svým významem v každém případě podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a to i v případě, kdy je stěžovatelem správní orgán. Vzhledem k charakteru a postavení stěžovatele je však otázkou, zda správní orgán může splnit podmínky přijatelnosti kasační stížnosti uvedené pod bodem 4), tj. zásadní pochybení, které může mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

Odpověď na tuto otázku lze nalézt zejména v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, www.nssoud.cz, v němž zdejší soud zdůraznil, že „kasační stížnost může být ve smyslu § 104a s. ř. s. přijatelná i v případě, že je podána Ministerstvem vnitra z důvodu zásadního pochybení krajského soudu, které bude spočívat v tom, že krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, případně že nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu.“ Předmětný soud v tomto rozhodnutí dále konstatoval, že „i v případě, kdy je stěžovatelem Ministerstvo vnitra, lze považovat kasační stížnost za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. Přijatelnost by byla konstatována bez ohledu na to, že by takovým pochybením krajský soud zásadně nemohl zasáhnout do hmotněprávního postavení stěžovatele (Ministerstva vnitra).“ Trval-li by totiž Nejvyšší správní soud, jak se dále píše v citovaném rozsudku, striktně na podmínce, že případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, „odmítal by veškeré kasační stížnosti podávané Ministerstvem vnitra z důvodu postupu krajského soudu v rozporu se zákonem, či ustálenou soudní judikaturou, jako nepřijatelné, neboť by neshledal dopad tohoto pochybení krajského soudu do hmotněprávního postavení Ministerstva vnitra. Takový přístup by dozajista nebyl žádoucí.“

Na rozdíl od výše uvedeného rozhodnutí však Nejvyšší správní soud v souzené věci dospěl k závěru, že městský soud postupoval v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu, na kterou ostatně ve své kasační stížnosti odkazuje i stěžovatel (viz rozsudek ze dne 25. 7. 2007, č. j. 1 Azs 55/2006 - 60, publikovaný pod č. 1349/2007 Sb. NSS; usnesení rozšířeného senátu ze dne 10. 10. 2007, č. j. Nad 13/2007 - 39, publikované pod č. 1458/2008 Sb. NSS). Na straně městského soudu tedy nedošlo k pochybení při výkladu procesního práva a kasační stížnost proto nebyla shledána přijatelnou.

V rozsahu námitek uvedených v kasační stížnosti pak zdejší soud považuje za potřebné uvést, že dle ust. § 32 odst. 4 zákona o azylu, ve znění účinném do 20. 12. 2007, *je k řízení o žalobě místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu.*

Podle ust. § 32 odst. 4 zákona o azylu, po novele provedené zákonem č. 379/2007 Sb., účinného od 21. 12. 2007, platí, že *k řízení o žalobě je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu. K řízení o žalobě podané žadatelem o udělení mezinárodní ochrany (žalobcem), který učinil prohlášení o mezinárodní ochraně v tranzitním prostoru mezinárodního letiště (§ 73), je místně příslušný Krajský soud v Praze.*

Bez ohledu na skutečnost, že městský soud v kasační stížností napadeném usnesení nesprávně uvedl, jak ostatně poznamenal i stěžovatel, že novela zákona o azylu č. 379/2007 Sb. nabyla účinnosti dne 5. 12. 2007, posoudil předmětnou věc plně v souladu s platnou právní úpravou. Vzhledem ke skutečnosti, že v dané věci bylo řízení o žalobě zahájeno dne 28. 12. 2007, tj. dnem, kdy návrh (žaloba) účastníka řízení došel městskému soudu (ust. § 32 s. ř. s.), bylo toto žalobní řízení zahájeno po účinnosti zákona č. 379/2007 Sb. a městský soud proto zcela oprávněně aplikoval ust. § 32 odst. 4 zákona o azylu, ve znění účinném po 21. 12. 2007. A protože účastník řízení (žadatel o udělení mezinárodní ochrany) učinil, jak vyplývá z evidence Ministerstva vnitra, prohlášení o mezinárodní ochraně v tranzitním prostoru mezinárodního letiště Praha-Ruzyně, byl v souladu s výše citovaným ust. § 32 odst. 4 zákona o azylu místně příslušným soudem Krajský soud v Praze.

Tento závěr je též ve shodě s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2007, č. j. Nad 13/2007 - 39, publikovaným pod č. 1458/2008 Sb. NSS, podle něhož *„pro určení místní příslušnosti soudu ve správním soudnictví jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení“.*

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud nepochybil, když věc postoupil k vyřízení Krajskému soudu v Praze podle ust. § 7

odst. 7 s. ř. s., neboť v posuzovaném případě byly splněny podmínky pro takový procesní postup.

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ust. § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu